

Door beter ruwvoer een hogere voerwinst

Goed gras, meer melk

Tekst en foto: Wilma Wolters

In amper vijf jaar tijd daalde het aantal kilogrammen krachtvoer per 100 kg meetmelk van 75,60 naar 61,44, terwijl de melkproductie per geit steeg van 1.329 naar 1.449 kg. Een prestatie die geitenhouders Cees en Anita Nootboom uit Strijen met name toeschrijven aan het voeren van meer goed kuilgras.

Toen Cees en Anita Nootboom er in 2010 achter kwamen dat ze, ondanks een erg goede melkproductie van hun 730 geiten, financieel helemaal niet zo goed draaiden ten opzichte van collega-geitenhouders, was het duidelijk: het moest anders. Ook de overwegend vette geiten waren een doorn in het oog. “Toen heb ik technisch specialist Jan de Kort van ForFarmers gezegd dat ik minder brok wilde voeren”, vertelt Cees. “En dat we meer gebruik wilden maken van eigen voer.” De Kort kon begrijpen dat de familie het rantsoen wilde omgooien. Hij vertelt: “In 2010

werd de marge tussen krachtvoerkosten en de melkprijs erg klein. Als je dat wilt veranderen en wél melk onder je dieren wilt houden, dan is daar maar een manier voor: beter ruwvoer verstrekken.”

Bij de boerderij hoort 50 hectare land, waarvan een groot deel werd gebruikt voor paardenhooi en akkerbouwgewassen. De eerste stap naar een financieel gezondere situatie was om de 9 hectare rondom het huis in te zaaien met gras.

Zelf doen

Ruwvoerspecialist Ron Vennix van ForFarmers kwam om de grond te beoordelen en te bepalen welke grassoorten het best pasten. Op de nattere graslanden werd een mengsel van 85% diploïd Engels raaigras en 15% timothee ingezaaid. Bij huis, op goede kleigrond, kwam een mengsel van 55% tetraploïd Engels raaigras, 30% diploïd Engels raaigras en 15% timothee. “We wilden vooral smakelijk gras telen. Het schijnt dat timothee daarvoor zorgt”, aldus Cees. Ook werd op enkele percelen klover bijgezaaid, voor meer eiwit. Dit past met name heel goed in het mengsel met tetraploïde rassen. “Per hectare zaaien we 3 kg rode en 2 kg witte klover.”

Het gras kon groeien. De volgende stap is het op de juiste manier binnenhalen van het gras. “We proberen veel zonuren in het gras te krijgen zodat er suiker in zit voor de smaak. Verder is een korte veldperiode belangrijk.” Streven is 40 procent droge stof, dus wat aan de natte kant. “Dat eet een geit liever”, is de ervaring van Cees. “Voor de structuur voeren we dan wat hooi bij.”

Al het landwerk voert de familie zelf uit, behalve het persen. Twee zoons van Cees en Anita helpen veel met trekkerwerk.

Smakelijk, goed ruwvoer maakt dat de geiten van de familie Nootboom goed produceren.

Resultaten Agroscoop 2014 *

	melk- productie per geit	kg vet en eiwit	melk- prijs gestand.	kg kracht- voer + kva** per 100 kg meetmelk	kosten (€) krachtvoer + kva** per 100 kg meetmelk	voer- winst (€) per geit gestand.
Alle deelnemers						
Gewogen gem. 2014	1.185	88	74,12	68,69	18,82	614
Gewogen gem. 2013	1.130	85	62,85	70,35	20,47	440
Vershil 2014-2013	55	3	11,27	-1,66	-1,65	174
Top 20%	1.371	101	73,50	65,45	17,62	729
Mengvoerrijk						
Gewogen gem. 2014	1.212	90	74,03	75,97	20,42	622
Gewogen gem. 2013	1.128	85	62,85	76,56	22,00	423
Vershil 2014-2013	84	6	11,18	-0,59	-1,58	199
Top 20%	1.391	103	73,23	71,20	18,87	731
Ruwvoerrijk						
Gewogen gem. 2014	1.137	85	74,28	55,91	16,02	600
Gewogen gem. 2013	1.133	85	62,84	56,02	16,92	450
Vershil 2014-2013	4	0	11,44	-0,11	-0,90	150
Top 20%	1.317	98	74,19	51,08	14,54	721

* Resultaat geselecteerd op gestandaardiseerde voerwinst per geit, gebaseerd op € 8,72 per kg vet en € 11,34 per kg eiwit (incl. btw en nabetaaling van 2013, ruwvoerkostprijs € 0,16 per kg ds).

** kva = krachtvoerachtigen

“Zo hebben we de werkzaamheden beter in de hand en kunnen we ze uitvoeren wanneer we denken dat het goed is, niet wanneer het de loonwerker uitkomt. Ook de afstelling van de machines kunnen we zo zelf regelen. Het is belangrijk dat je alleen gras meeneemt en geen grond te pakken hebt.”

Vaak wordt er op een zaterdag gemaaid en op maandagochtend, met de dauw er nog in, geperst. “Het gras wordt dan niet te warm.” Dezelfde dag halen de jongens Nootboom de balen nog uit de wei. “We laten ze geen nachtje over liggen, want dan kun je ervan uitgaan dat de balen kapot gaan. De kauwen zijn er meteen bij.”

De familie kiest bewust voor kuilen in balen. “Dat is duurder, maar je krijgt er bijna nooit broei in en je kunt snel voeren.” Een inkuilmiddel komt er niet aan te pas.

Het voeren gebeurt in een blokkenwagen die 's middag voor de volgende ochtend wordt geladen. Daar gaat eerst hooi in, dan een baal met goed voer en een goede ‘tegenhanger’ daarvan. Cees: “We combineren altijd minstens twee partijen met elkaar. Een baal met veel eiwit combineren we met een structuurrijke baal.” Naast het ruwvoer krijgen de geiten via een krachtvoerautomaat aan rails 9 keer per dag een portie brok. De soort en

hoeveelheid is afhankelijk van productie-niveau, lactatiestadium en conditie.

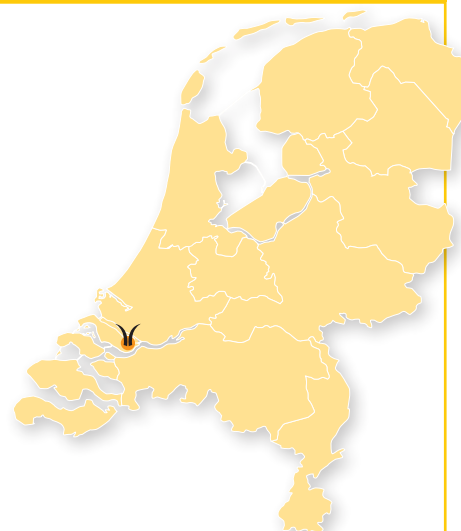
Op gras zeker zo goed

“De familie Nootboom was altijd gewend om veilig te voeren”, zegt De Kort. “Het ruwvoer was droog en over het algemeen lang spul. De rest stuurden ze bij met krachtvoer. Nu hebben ze nog steeds een krachtvoerrijk rantsoen, maar voeren ze goede kwaliteit ruwvoer. Dat betaalt zich uit in een financieel beter resultaat en een geit die perfect in conditie is.” Tien jaar terug kregen de melkgeiten 40% mais, 60% gras en 1,5 kg brok gevoerd. De mais is helemaal uit het rantsoen verdwenen, omdat dat te veel werk gaf en daar nogal eens broei in zat. “En een geit geeft geen melk van mais”, zegt Cees. Vier jaar terug was de verhouding ruwvoer:krachtvoer 1:3,5 op drogestofbasis, nu is die 1:2,3. Het kwalitatief matige, stengelige gras is nu vervangen door tijdig gemaaid, wat natter gras. “En daarop doen ze het zeker zo goed”, meldt Nootboom. De cijfers onderschrijven dat. De melkproductie per geit steeg sinds de veranderingen in het rantsoen van 1.329 kg in 2010 naar 1.449 kg in april 2015. In die periode steeg de kg vet en eiwit van 97,8 naar 109. Ook de jonge dieren komen goed

aan de melk op het nieuwe rantsoen. Cees: “De lammeren geven nu toch al 5 tot 7 liter per dag.” Wat ook opvalt is dat de geiten actiever zijn. Voorheen werden ze zwaarder en kwam slepende melkziekte vaker voor. “Vorig jaar hadden we nog geen handvol gevallen en dat is minstens een factor tien lager dan eerst.”

De Kort wijst op de duurzaamheid van de geiten. Er staan in april 2015 45 geiten met een levensproductie van meer dan 10.000 kg op stal, waarvan 19 boven 12.000 kg, en 2 boven 15.000 kg. Vijf van deze dieren produceerde al meer dan 1.000 kg vet en eiwit. Maar het meest prettig voelt toch wel het feit dat de geiten nog steeds heel goed presteren, en dat dit nu ook in financieel opzicht beter uit de verf komt. 61,44 kilo krachtvoer per 100 kg melk (april 2015) in een krachtvoerrijk rantsoen is erg goed, vindt ook De Kort. “Als regel hebben wij eigenlijk dat een krachtvoerrijk rantsoen ligt op 65 kg kilo krachtvoer en daarboven per 100 kg melk.” Verder ligt 61,44 nog flink onder het gemiddelde van 71,20 wat voerleverancier ForFarmers heeft berekend over zijn klanten met krachtvoerrijke rantsoenen. Het bracht de voerwinst van Nootboom over 2014 op € 753. Daarmee stegen zij in de ForFarmers lijst van voerwinst per geit van plek 16 in 2010 naar plek 5 in 2014. ✓

Profiel

Naam: Cees en Anita Nootboom

Woonplaats: Strijen (ZH)

Bedrijf: 730 melkgeiten, omgeschakeld van een krachtvoerrijk rantsoen naar het voeren van meer ruwvoer van eigen land. De conditie van de geiten en de productie verbeterde in die tijd, en de voerwinst steeg.